

Scenariusz lekcji

Temat lekcji: Chiny – najludniejszy kraj świata.

Cele lekcji:

Uczeń:

- opisuje położenie geograficzne Chin,
- analizuje wykresy i dane statystyczne dotyczące ludności kraju,
- wyjaśnia, na podstawie map tematycznych, przyczyny zróżnicowania rozmieszczenia ludności na obszarze Chin,
- wykazuje cele i skutki programu „jedno dziecko w rodzinie”,
- podaje przyczyny migracji mieszkańców wsi do miast,
- poznaje kierunki rozwoju gospodarczego Chin,
- wyjaśnia przyczyny szybkiego wzrostu znaczenia Chin w gospodarce światowej.

Czas trwania lekcji: 45 min.

Wykaz pomocy dydaktycznych:

- podręcznik,
- mapa ścienna Azji,
- atlasy geograficzne,
- prezentacja multimedialna,
- mapa mentalna (szary papier),
- karta pracy.

Metody pracy: obserwacja, dyskusja, analiza wykresów i danych statystycznych, praca z mapą, „burza mózgów”.

Przebieg lekcji:

Lp.	Działanie nauczyciela	Treść instrukcji dla ucznia	Czas (min.)	Użyte materiały/pomoce
1	Zapoznaje z tematem i celami lekcji.		2	
2	Omawia z uczniami położenie geograficzne Chin oraz cechy środowiska geograficznego.	<ul style="list-style-type: none"> - Wskażcie na mapie ściennej granice Chin. - Określcie główne cechy położenia geograficznego kraju. - Poprowadźcie je czerwoną linią na mapie konturowej. - Wskażcie kraje sąsiadujące i podpiszcie na mapie w swojej karcie pracy. - Wskażcie i podpiszcie główne rzeki kraju. - Przypomnijcie czym różni się klimat wschodniej i zachodniej części Chin. 	5	Mapa Azji Atlasy Karta pracy
3	Zaprasza uczniów na krótką podróż wirtualną przez Chiny. Prezentuje kolejno 6 zdjęć w formie slajdów, typowych dla 6 regionów Chin. Zwraca uwagę na charakterystyczne elementy ukształtowania powierzchni, jakość gleb, warunki klimatyczne, szatę roślinną.	<ul style="list-style-type: none"> - W trakcie pokazu uważnie obserwujcie krajobraz - Zapraszam do wskazania..... na mapie ściennej Azji 	5	Prezentacja w formie zdjęć

	Po wyświetleniu każdego zdjęcia zaprasza chętnego ucznia do pokazania danej krainy na mapie ściennej.			
4	Rozpoczyna dyskusję w formie „burzy mózgów”.	- Gdybyście byli Chińczykami, to w której części kraju wolelibyście mieszkać i dlaczego, a w której byście mieszkać nie chcieli i z jakiego powodu. - Swoje decyzje zapisujcie na mapie mentalnej.	4	Mapa mentalna
5	Prezentuje slajd – Rozmieszczenie ludności Chin.	- Popatrzcie uważnie na mapę rozmieszczenia ludności w Chinach i odpowiedzcie, porównując mapę mentalną, czy decyzje Chińczyków dotyczące wyboru miejsca zamieszkania są podobne jak wasze. - Uzupełnijcie tabelę w zad. 2 Karty pracy	4	Prezentacja Mapa mentalna Karta pracy
6	Analizuje z uczniami dane statystyczne – największe miasta świata. Poleca obliczenie zadania.	- Wśród największych miast świata wymieńcie miasta chińskie powyżej 10 milionów mieszkańców: - podpiszcie je na mapie konturowej, - policzcie w tabeli miasta chińskie powyżej 5 milionów. Obliczcie wskaźnik urbanizacji w Chinach – zadanie 3.	5	Świat w liczbach Karta pracy
7	Omawia założenia programu „jedno dziecko w Rodzinie”.		3	
8	Prezentuje slajd – Wykres zmian liczby ludności i wskaźnika przyrostu naturalnego w Chinach w latach 1960-2010.	- Opiszcie zmiany przyrostu naturalnego i liczby ludności. - Zwróćcie uwagę, czy w obu wskaźnikach zaszły istotne zmiany, po wprowadzeniu programu kontroli urodzeń.	3	Prezentacja multimedialna
9	Prezentuje slajd – piramidy wiekowe ludności Chin sprzed i po wprowadzeniu programu kontroli urodzeń.	- Porównajcie obie piramidy i odpowiedzcie jakie zmiany zauważacie, - Uzupełnijcie zadanie 3 w karcie pracy.	4	Prezentacja multimedialna Karta pracy
10	Podaje przyczyny szybkiego tempa wzrostu gospodarczego Chin i kierunku rozwoju i zwraca uwagę na szybki wzrost znaczenia kraju w gospodarce światowej.		5	
11	Podsumowuje lekcję, ocenia pracę uczniów.		3	
12	Zadaje pracę domową.	W Chinach w ostatnich latach następuje znaczny odpływ ludności do miast. Wymień kilka przyczyn tego zjawiska	2	

Wybór literatury dla nauczyciela:

B. Dobosik, A. Hibszer, J. Soja, „Puls Ziemi 2”, Nowa Era 2010.

Atlas Geograficzny „Polska kontynenty świat”, Nowa Era.

Świat w liczbach 2010, WSiP.

Irena Berne, „W Azji” wypisy geograficzne, WSiP, Warszawa 1994.

Film do ewentualnego wykorzystania <http://vimeo.com/10458482> (pobrano 7.11.2010).

Uwagi metodyczne dla nauczycieli dotyczące wykorzystania ICT:

1. W serii 6 zdjęć można uwzględnić 3 regiony Wschodnich Chin (Nizinę Chińską, Wyżynę Lessową i Góry Południowochińskie) oraz 3 regiony Chin Zachodnich (Kotlina Tarymska, Wyżyna Tybetańska, Himalaje) . Można również, dla lepszego zobrazowania, zamieścić więcej niż jedno zdjęcie dla danego regionu.
2. Slajd rozmieszczenie ludności Chin – zeskanowana mapa z atlasu lub podręcznika.
3. Slajd – zmiany liczby ludności i przyrostu naturalnego uczniowie mogą wykonać w Excelu.
4. Piramidy wiekowe – należy wybrać dość odległe okresy, aby różnice były wyraźne, np.: pierwsza z lat 60-tych lub początek 70-tych, druga po roku 2000.
5. Do realizacji punktu 6 można wykorzystać dane statystyczne – największe miasta świata, ze „Świata w liczbach” w postaci slajdu.
6. W punkcie 4 przebiegu lekcji mapę mentalną uczniowie sporządzają na dużym szarym papierze lub na tablicy.

Karta Pracy:

Zadanie 1. Mapa konturowa Chin z głównymi rzekami, miastami ponad 5 i 10 milionowymi i fragmentami krajów sąsiadujących.

Zadanie 2. Tabela:

Przyczyny dużej gęstości zaludnienia w Chinach Wschodnich	Przyczyny małej gęstości zaludnienia w Chinach Zachodnich

Zadanie 3.

W 2009 roku Chiny zamieszkiwało 1 338 mln mieszkańców. Z tego w miastach mieszkało 575 milionów ludzi. Oblicz wskaźnik urbanizacji w Chinach w 2009 roku

.....

Zadanie 4. Wymień skutki programu „jedno dziecko w rodzinie”. Oceń korzyści i wady z niego wynikające

.....

Praca domowa

Podaj przyczyny masowej migracji ludności do miast.